

FAVNISTIČNI ZAPISKI / FAUNISTICAL NOTES

***BEMBIDION (OCYDROMUS) TRANSSYLVANICUM* BIELZ –
ERSTNACHWEISE IN SLOWENIEN**

Werner MARGGI¹ und Bojan KOFLER²

¹ Naturhistorisches Museum der Burgergemeinde Bern, Bernastrasse 15, CH-3005
Bern, e-mail: marggi.burn@bluewin.ch

² Podlubnik 301, SI-4220 Škofja Loka, e-mail: bojan.kofler@telemach.net

Abstract – FIRST RECORDS OF *BEMBIDION (OCYDROMUS) TRANSSYLVANICUM* BIELZ IN SLOVENIA

Bembidion (Ocydromus) transsylvanicum Bielz is recorded for the first time in Slovenia. A picture of the locality near Velika Pirešica and a map of the distribution in Slovenia are given.

KEY WORDS: Coleoptera, Carabidae, Bembidiini, new records, Slovenia.

Izveček – PRVI NAJDBI VRSTE *BEMBIDION (OCYDROMUS) TRANSSYLVANICUM* BIELZ V SLOVENIJI

Najdbi prvič potrjujeta prisotnost vrste *Bembidion (Ocydromus) transsylvanicum* Bielz v favni Slovenije. Dodani sta fotografija najdišča pri Veliki Pirešici in karta z označenimi najdišči v Sloveniji.

KLJUČNE BESEDE: Coleoptera, Carabidae, Bembidiini, nova najdišča, Slovenija.

Einleitung

Bembidion transsylvanicum Bielz wird allgemein selten gefunden, obwohl diese Art in geeigneten Mikrohabitaten auch zahlreich auftreten kann. Dies belegen Funde in Rumänien 2012 durch H. Müller und W. Richter. Die Verbreitung und die Lebensweise dieser interessanten Art ist zurzeit noch ungenügend bekannt. Für Slowenien war sie zudem unseres Wissens noch nicht nachgewiesen. Die systematische Position von *B. transsylvanicum* ist noch gänzlich ungeklärt. Netolitzky (1942) stellte sie in

die eigene Untergattung *Synechoperyphus*. Damit sollte die isolierte Stellung dieser Art hervorgehoben werden. Heute wird sie im Allgemeinen, insbesondere auch in Müller-Motzfeld (2006), in der Untergattung *Ocydromus* geführt.

Fundortangaben aus der Literatur

Ganglbauer (1891) meldet die Art aus den östlichen Karpaten und aus Bosnien. Csiki (1946) nennt Dés, Láposer-Gebirge, Beszterce, Jád, Fogaras und Nagyszében in Siebenbürgen, sowie Zagreb in Kroatien und die Steiermark als bekannte Fundorte, wobei er für die var. *cardionotum* Putzeys (heute ein Synonym) zusätzlich die nord-östlichen Karpaten und (auch) Bosnien erwähnt. Drovenik & Peks (1994, 1999) erwähnen die Art ebenfalls von Kroatien (Zagreb) und von Bosnien (Derventa).

Freude (1976) schwächt die Angaben für Österreich ab, indem er schreibt: „.. vielleicht in Österreich (Steiermark) zu finden“. Diese Angabe übernimmt auch Horion (1951). In Franz (1970) wird die Art für die Nordost-Alpen allerdings nicht erwähnt und auch nicht in der Fauna Austriaca Redtenbacher's (1874).

Offenbar fehlt sie – da sie in ausführlichen Bearbeitungen nicht angeführt wird – in Tschechien und der Slowakei (Hurka, 1996) sowie in Polen (Burakowski et al. 1973), obwohl Horion (1951) *B. transsylvanicum* in seinem Verzeichnis aus der Slowakei anführt.

Neufunde für Slowenien (siehe Verbreitungskarte)

Dem Zweitautor dieser Mitteilung gelang am 25.3.2010 bei „Velika Pirešica, am Rand des Baches Pirešica, Slo“ der Nachweis eines einzelnen Exemplars von *B. transsylvanicum*. Beim Habitat handelt es sich um einen beschatteten Uferabschnitt mit sandig-schlickigem Untergrund; der Bach Pirešica fließt an der Fundstelle langsam (siehe Foto). Spätere Begehungen an derselben Fundstelle ergaben keine weiteren Resultate.

Die Durchsicht des Materials der Sammlung des Muséum d'histoire naturelle Genève förderte ein weiteres Exemplar dieser Art aus Slowenien zu Tage, mit der genauen Fundortbezeichnung „Carniolia, Blanca-Arto, Stajen Gr., 6.5.1933, leg. Kodric“. Blanca und Arto sind kleine Orte am Ufer des Flusses Sava bei Krško. Blanca liegt in der ehemaligen Untersteiermark und Arto in der ehemaligen Carniolia (Kranjska). Die Fundortangabe „Steiermark“ wäre mit diesem Fund geklärt, wenn auch Blanca heute nicht mehr in Österreich liegt.

Weitere Fundlokalitäten

Im Zusammenhang mit der Sichtung von Material der besprochenen Art sind noch weitere, bisher nicht publizierte Funde, bekanntgeworden.

Abb. 1: Fundstelle bei Velika Pirešica

Sl. 1: Najdišče pri Veliki Pirešici (Foto: Miroslava Kofler)

Ungarn: „Hung. bor. or.“, undatiert, 1 Expl. ex coll. Museum für Naturkunde Berlin, in coll. Marggi, det. Marggi.

Rumänien: „Judetul Alba, Buceș Vulcan, 700 m“, 18.5.2012 leg. H. Müller/leg. W. Richter, det. Marggi, 33 Expl. in coll. Müller, Richter und Marggi.

Dank

Wir danken Dr. Giulio Cuccodoro, Muséum d'histoire naturelle Genève, für die Ausleihe von Belegtieren und Dr. Christoph Germann, Naturhistorisches Museum Bern, für die kritische Durchsicht des Manuskripts.

Povzetek

Najdbe primerkov *Bembidion transsylvanicum* Bielz so redke, čeprav vrsta v primernih mikro okoljih nastopa tudi množično. To dokazujejo najdbe H.Müllerja in W.

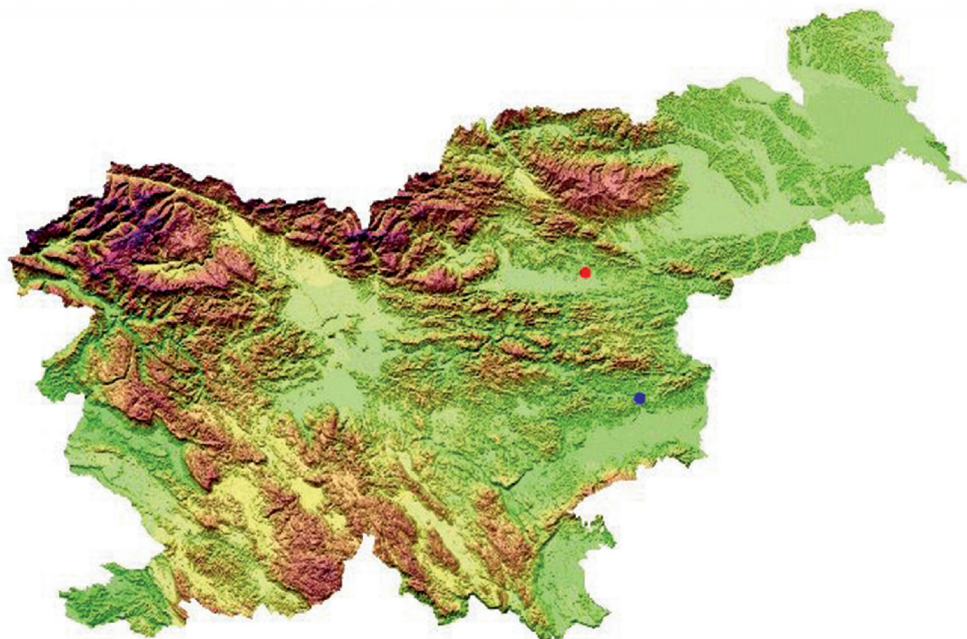

Abb. 2: Bisherige Funde von *Bembidion transsylvanicum* Bielz in Slowenien: blauer Punkt: Fundstelle bei Krško (1933); roter Punkt: Velika Pirešica (2010)

Sl. 2: Dosedanji najdbi vrste *Bembidion transsylvanicum* Bielz v Sloveniji: modra točka je najdišče pri Krškem (1933); rdeča točka je najdišče pri Veliki Pirešici (2010).

Richterja leta 2012 v Romuniji. Dandanes še vedno vemo zelo malo o njenem življenju in razširjenosti. Po védenju avtorjev tega prispevka do sedaj še ni bila potrjena njena prisotnost v Sloveniji.

Nerazčiščen je tudi njen sistematski položaj. Netolitzky (1942) jo je uvrstil v lasten podrod *Synechoperyphus*; vendar jo danes na splošno, tako tudi Müller–Motzfeld (2006), uvrščajo v podrod *Ocydromus*.

Ganglbauer (1891) navaja najdbe iz vzhodnih delov Karpatov in iz Bosne, Csiki (1946) pa iz Gradiščanskega (Des, Lapos, Beszterce, Jad, Fogaras in Nagyszeben) in tudi Hrvaške (Zagreb) in Štajerske. Pri tem za var. *cardionotum* Putzeys (danes sinonim) dodatno podaja severovzhodne Karpatе in (tudi) Bosno. Drovenik in Peks (1994, 1999) omenjata vrsto na Hrvaškem (Zagreb) in v Bosni (Derventa). Freude (1976) podvomi glede navedb za Avstrijo in zapiše: "mogoče v Avstriji (Štajerska)". Njegove navedbe povzame Horion (1951). Franz (1970) vrste ne navaja več za področje severovzhodnih Alp. Tako tudi ne Redtenbacherjeva Fauna Austriaca (1874). Očitno je tudi ni na Češkem in Slovaškem, čeprav jo Horion (1951) v svojem popisu navaja za Slovaško, ne pa Hurka (1996). Ni je tudi na Poljskem (Burakowski et al. 1973).

Soavtor tega članka je 25.3.2010 ujel en sam primerek te vrste ob robu potoka Pirešica pri kraju Velika Pirešica. Po takrat znanih podatkih naj bi bila to prva najdba vrste v Sloveniji. Kot je razvidno iz fotografije, gre za senčen odsek obrežja potoka, ki je pokrit z mešanico proda in mulja. Potok na mestu najdbe teče počasi in se preliva iz tolmana v tolmun. Kasnejša iskanja na tej in bližnjih lokacijah niso prinesla novih najdb.

Pri pregledu zbirke Naravoslovnega muzeja v Ženevi je bil presenetljivo najden še en primerek te vrste iz Slovenije z oznako: "Carniola, Blanca-Arto, Stajer Gr., 6.5.1933, leg Kodrič". Blanca in Arto sta manjša kraja na bregu Save pri Krškem. Blanca leži na levi strani reke v nekdanji avstroogrski Spodnji Štajerski in Arto na desni strani reke v nekdanji Kranjski. S tem so verjetno razjasnjene tudi stare navedbe za Štajersko.

Literatur

- Burakowski B., Mroczkowski M. & Stefanska J.**, 1973: Katalog Fauny Polsky. XXIII, tom 2. – Warszawa, 233 pp.
- Csiki E.**, 1946: Die Käferfauna des Karpaten-Beckens. 1. Band: Allgemeiner Teil und Caraboidea. – Budapest, 1946, 798 S.
- Drovenik B. & Peks H.** 1994: Catalogus Faunae. Carabiden der Balkanländer, Coleoptera, Carabidae. Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen, Sonderheft 1, 103 S. + Gattungsverzeichnis.
- Drovenik B. & Peks H.** 1999: Catalogus Faunae. Carabiden der Balkanländer, Coleoptera, Carabidae. Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen, Neuauflage Sonderheft 1, 123 S.
- Franz H.**, 1970: Die Nordost-Alpen im Spiegel ihrer Landtierwelt. Eine Gebietsmonographie, Band III, Coleoptera 1. Teil, umfassend die Familien Cicindelidae bis Staphylinidae. – Universitätsverlag Wagner, Innsbruck-München, 501 S.
- Freude H.**, 1976: In: **Freude H., Harde K. W. und Lohse G. A.**,: Die Käfer Mitteleuropas, Band 2, Adephaga 2 – Goecke & Evers, Krefeld, 302 S.
- Ganglbauer L.**, 1891: Die Käfer von Mitteleuropa. Die Käfer der österreichisch-ungarischen Monarchie, Deutschlands, der Schweiz, sowie des französischen und italienischen Alpengebietes. – Carl Gerold's Sohn, 557 S.
- Horion A.**, 1951: Verzeichnis der Käfer Mitteleuropas (Deutschland, Österreich, Tschechoslovakei). 1. Abteilung. – Alfred Kernen Verlag, Stuttgart, 266 S.
- Hurka K.**, 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. – Kabourek, Zlín, 565 pp.
- Müller-Motzfeld G.**, 2006: 13. Tribus: Bembidiini. – In: **Freude H., Harde K. W., Lohse G. A. und Klausnitzer B.**: Die Käfer Mitteleuropas. Bd. 2 Adephaga 1: Carabidae (Laufkäfer) – Spektrum-Verlag (Heidelberg/Berlin), 2. Auflage, 521 S.
- Netolitzky F.** 1942/1943: Bestimmungstabellen europäischer Käfer (9. Stück). II. Fam. Carabidae. Subfam. Bembidiinae. 66. Gattung: *Bembidion* Latr. Bestim-

mungstabelle der Bembidion-Arten des paläarktischen Gebietes. – Koleopterologische Rundschau 28 [1942]: 29 – 68; 29 [1943]: 1 – 70; 28 [1942]: 69 – 124.
Redtenbacher L. 1874: Fauna Austriaca. Die Käfer. Carl Gerold's Sohn, Wien, 564 S.

Received / Prejeto: 23. 11. 2013

4. SLOVENSKI ENTOMOLOŠKI SIMPOZIJ Z MEDNARODNO UDELEŽBO 9. in 10. maj 2014, Maribor

Na Fakulteti za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru je potekal tokrat že 4. slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo. Simpozij so že drugič zapovrstjo organizirali zoologi Oddelka za biologijo v Mariboru s pomočjo Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija, Fakultete za naravoslovje in matematiko, Oddelka za biologijo FNM ter Inštituta za biologijo, ekologijo in var-

Slika 1: Udeleženci 4. slovenskega entomološkega simpozija z mednarodno udeležbo, Maribor

Fig. 1: Participants of the 4th Slovenian Entomological Symposium with International Attendance

stvo narave FNM. Dobra organizacija predhodnega 3. entomološkega simpozija je bila eden izmed razlogov, da se je simpozij ponovno organiziral v Mariboru. Simpozija se je udeležilo več kot 50 udeležencev, od tega tudi nekaj iz tujine. Poleg domačih uglednih strokovnjakov in znanstvenikov s področja entomoloških in drugih ved so svoje delo predstavljali tudi strokovnjaki iz Avstrije, Srbije, Bosne in Hercegovine, Italije, Nizozemske in Velike Britanije. Uradna jezika simpozija sta bila slovenski in angleški.

Simpozij se je odvil v dveh dnevih. Kot na predhodnem simpoziju je tudi tokrat udeležence pozdravila dekanica Fakultete za naravoslovje in matematiko prof. dr. Nataša Vaupotič. Uvodni pozdrav pa sta udeležencem namenila tudi prof. dr. Dušan Devetak, organizator simpozija, in mag. Slavko Polak, predsednik Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija.

Uvodnim nagovorom sta sledili vabljeni predavanji. Prvi vabljeni predavatelj dr. Gerd Leitinger je predstavil uporabo vrstičnega elektronskega mikroskopa za izdelavo visoko ločljivih tridimenzionalnih slik, s pomočjo katerih lahko ugotavljamo povezave med celicami v živčnem sistemu žuželk. Drugi vabljeni predavatelj dr. Predrag Jakšić je govoril o zoogeografiji metuljev na osamelcih Panonske nižine. Sledili so sklopi predavanj na teme ekologije, fiziologije, morfologije in vedenja žuželk.

Drugi dan se je pričel s predavanjem dr. Mirze Dautbašića o škodljivih ksilofagnih žuželkah na vrsti bosanskega bora. Večina predavanj, ki so sledila, so zajemala področja naravovarstva, aplikativne entomologije, sistematike in favnistike žuželk.

Udeleženci so imeli priložnost prisluhniti 32 predavanjem. Svoje delo pa so v obliki posterjev predstavljali štirje udeleženci.

V knjigi povzetkov, ki je dostopna na spletni strani simpozija (<http://4ses.fnm.um.si>), so zbrani povzetki vseh udeležencev, ki so pripravili predstavitev.

Simpozij je bil uspešen, k temu pa so prispevali tudi udeleženci simpozija z zanimivimi predstavitvami.

FOURTH SLOVENIAN ENTOMOLOGICAL SYMPOSIUM WITH INTERNATIONAL ATTENDANCE 9-10 May 2014, Maribor

At the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Maribor, the Fourth Slovenian Entomological Symposium with International Attendance was held.

The Symposium was organized by zoologists from the Department for Biology, Institute for Biology, Ecology and Nature Conservation from Faculty of Natural Sciences and Mathematics Maribor with help of the Slovenian Entomological Society Štefan Michieli. Successful organization of the previous, Third Entomological Symposium, was one of the reasons that the Symposium was organized in Maribor for the second time. The Symposium attended over 50 participants,

a few of them from abroad. In addition to Slovenian experts in the field of entomological and other related sciences, experts from Austria, Serbia, Bosnia and Herzegovina, Italy, the Netherlands and the United Kingdom also presented their work. The official languages of the Symposium were Slovenian and English. The Symposium took place in two days. On the first day participants were welcomed by the Prof. Dr. Nataša Vaupotič, the Dean of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Prof. Dr. Dušan Devetak, organizer of the Symposium and M.Sc. Slavko Polak, the President of the Slovenian Entomological Society Štefan Michieli. After welcome words two invited lecturers presented their work. The first lecturer Dr. Gerd Leitinger presented serial block face scanning electron microscopy for discovering insect neuronal wiring patterns. The second lecturer Dr. Predrag Jakšić discussed the zoogeography of butterflies on the higher parts of the Pannonian Plain. Following lectures were on the topics of ecology, physiology, morphology and insect behavior.

The second day began with a lecture by Dr. Mirza Dautbašić on xylophagus pests on the Bosnian pine. Most of the lectures that followed covered fields of nature conservation, applied entomology, systematics and insect faunistics. Participants had the opportunity to listen to 32 lectures. Four participants presented posters.

The Book of Abstracts and the list of participants are available on the Symposium website (<http://4ses.fnm.um.si/index.php?lang=en>). We thank all participants for participation and interesting presentation which contributed to the successful symposium.

Vesna Klokočovnik

